

Abstracts posters

Poster-presentatie 1

Lopen en fietsen naar school: de rol van de omgeving

M.J. Aarts¹, J.J.P. Mathijssen¹, J.A.M. van Oers², A.J. Schuit²

¹Universiteit van Tilburg, Tilburg

²Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven

e-mail: m.j.aarts@uvt.nl

Achtergrond en doelstelling: Veel kinderen bewegen te weinig en actief transport van huis naar school kan een bijdrage leveren aan een actieve levensstijl. Gemeenten kunnen actief transport naar school stimuleren door de omgeving aantrekkelijk te maken voor lopen en fietsen. Deze studie brengt in kaart welke specifieke omgevingskenmerken hierbij van belang zijn.

Methode: Cross-sectionele data werden verzameld door middel van een vragenlijst onder ouders van kinderen op 42 basisscholen in vier stedelijke gemeenten in Noord-Brabant. Ouders rapporteerden fysieke en sociale omgevingskenmerken in de thuissituatie (bijvoorbeeld het aantal computers), de wijk (bijvoorbeeld sociale veiligheid), de schoolomgeving (bijvoorbeeld verkeersveiligheid) en de gebruikelijke manier van transport naar school (lopend, fietsend, of inactief transport). Door middel van multilevel multinomiale logistische regressieanalyses gecorrigeerd voor leeftijd van het kind, afstand van huis tot school en opleidingsniveau van de ouders, werd de relatie tussen omgevingskenmerken en transportmodaliteit onderzocht.

Resultaten: Thuissituatie: het aantal broers en zussen was positief geassocieerd met lopen (OR = 1.44) en fietsen (OR = 1.24) naar school, het aantal auto's in het huishouden was negatief geassocieerd met lopen (OR = 0.58) en fietsen (OR = 0.49). Wijkenkenmerken: een lage buurt-SES was negatief geassocieerd met lopen (OR = 0.51) en fietsen (OR = 0.86), sociale veiligheid en sociale cohesie waren positief geassocieerd met lopen (OR = 1.04 voor zowel sociale veiligheid als sociale cohesie) en fietsen (OR = 1.04 en 1.02 respectievelijk). Wonen in een groen buurttype was negatief geassocieerd met zowel lopen (OR = 0.48) als fietsen (OR = 0.76). Schoolomgeving: de ervaren veiligheid rondom school was negatief geassocieerd met lopen (OR = 0.70) en fietsen (OR = 0.72).

Conclusies en aanbevelingen: Dit onderzoek laat zien dat verschillende omgevingskenmerken in de thuissituatie, de wijk en de schoolomgeving gerelateerd zijn aan transportmodaliteit naar school. Gemeenten kunnen actief transport faciliteren, bijvoorbeeld door beleid te ontwikkelen dat de sociale cohesie vergroot.

Poster-presentatie 2

Motieven voor (non) participatie in leefstijlinterventie van lage SES in de eerste lijn

F. Abdesslem¹, M. van der Wel², G. Fransen³, L. Vaandrager¹

¹Wageningen Universiteit, Nijmegen

²UMC Nijmegen, Nijmegen

³GGD Nijmegen, Nijmegen

e-mail: fatima.abdesslem@wur.nl

Participatie van lage SES in leefstijlinterventies, streven naar duurzaam gezondheid

Probleemstelling: In het Platform "Vitale Vaten" (CVRM programma) bundelen patiënten en de eerstelijnszorgverleners hun krachten om de risico's op hart- en vaatziekten te beperken en

toegang naar duurzame gezondheid te vergroten. Binnen dit programma proberen huisartsen hoogrisico patiënten te motiveren om gezonder te leven met behulp van voorlichting, counseling en shared decision making technieken. Echter, veel patiënten reageren niet op een uitnodiging van hun huisarts om aan mee te doen aan z'n programma. Dit zijn namelijk mensen met lage SES en allochtonen.

Doel: Inzicht in de factoren die van invloed zijn om de participatie in eerste lijn leefstijl interventies bij mensen met lage SES en een verhoogd risico voor Hart en Vaat Ziekten (HVZ)

Methoden: Een systematic literature review en een verdiepende kwalitatieve studie op basis van ca. 20 interviews met patiënten wordt op dit moment uitgevoerd en zijn in april beschikbaar.

Resultaten: Deze zullen zich op de volgende onderdelen richten en betrekking hebben met lage SES

- 1 Demografisch gegevens anders dan opleiding (leeftijd, geslacht, sociaal situatie, etnisch achtergrond)
- 2 Gedragsverandering barrières zoals kennis en risico perceptie van HVZ, psychologisch barrières, sociaal kapitaal, individueel "copingstijl", persoonlijke kenmerken
- 3 Patiënten wensen, motivatie tot verandering en ideeën met betrekking tot gewenste zorg

Aanbevelingen en relevantie: Adviezen voor huisartsen en praktijkondersteuners om de bereikbaarheid van lage SES te vergroten zullen gegeven worden. Het is denkbaar dat met behulp van patiënten profielen (uit analyse van patiënten kenmerken en demografisch gegevens) bij opportunistisch consult betere resultaten rondom het bereik van leefstijlinterventies geboekt kunnen worden.

Poster-presentatie 3

Een exploratief kwalitatief onderzoek naar het begrip zelfmanagement in de ouderenzorg

L.L. Alpay, L.L. Alpay, Y.J.F.M. Jansen

TNO Kwaliteit van Leven, Leiden

e-mail: laurence.alpay@tno.nl

Doel/vraagstelling: Gezien de trend naar een scheve verhouding tussen zorgvraag en zorgaanbod, wordt het bevorderen van duurzame gezondheid steeds belangrijker: van patiënten wordt een grotere verantwoordelijkheid voor de eigen gezondheid en zelfmanagement verwacht. Onbekend is echter onder welke condities zelfmanagement duurzame gezondheid bevordert. Omdat zelfmanagement van zowel professionals als van patiënten een gelijkwaardig partnerschap vraagt, is het belangrijk zicht te krijgen op wat het concept zelfmanagement vanuit het perspectief van de oudere patiënt en van de zorgprofessional betekent: hoe kunnen oudere patiënten meer verantwoordelijkheid voor hun gezondheid en ziekte dragen, en welke ondersteuning of empowerment wensen ze daarin? Welke rol spelen professionals hierin en hoe kunnen zij zelfmanagement en empowerment faciliteren?

Methodologie: Een explorerend kwalitatief onderzoek is uitgevoerd om de onderzoeksvragen te beantwoorden. Er zijn focusgroep interviews gehouden met ouderen, allen patiënt van een geriatrische ziekenhuispolikliniek, en met artsen en fysiotherapeuten betrokken bij ouderengeneeskunde. De gesprekken zijn

Abstracts posters

geanalyseerd aan de hand van het door TNO ontwikkeld theoretisch raamwerk voor zelfmanagement en empowerment.

Resultaat: Uit de interviews blijkt dat oudere patiënten in het dagelijks leven, gezondheid en ziekte zelf managen, met ondersteuning vanuit de sociale omgeving. Waar medici een paternalistisch en directief model hanteren, hanteren paramedici meer een partnerschap model met als focus de vaardigheden en motivatie van de patiënt. In tweede instantie wordt informatie/voorlichting gegeven. Zelfmanagement en empowerment lijken te zijn gekoppeld aan de mate waarin de professional de oudere patiënt competent genoeg acht om de verantwoordelijkheid voor gezondheid en ziekte te kunnen dragen.

Praktische aanbeveling: Zelfmanagement en empowerment zijn theoretische concepten, welke door patiënten en professionals in de praktijk van alledag moeten worden ingevuld. Om duurzame gezondheid te bevorderen is het belangrijk dat patiënten ondersteuning-op-maat wordt geboden: wat kan een patiënt nog zelf, welke ondersteuning dient de patiënt geboden worden en de rol van de professional hierin?

Poster-presentatie 4

The reliability of Dutch hospital performance indicators for breast cancer

H.A. Anema¹, C. Fischer¹, N.S. Klazinga¹, J. Kievit²

¹AMC UvA, Amsterdam

²LUMC / Medische Besliskunde, Leiden

e-mail: h.a.anema@amc.uva.nl

Background: In any health care context, reliable and valid measurement performance indicators are crucial, particularly when scores are publicly available for benchmarking. Zichtbare Zorg, a governmental agency for transparency in health care quality recently implemented performance indicators on breast cancer in Dutch hospitals. Here we present preliminary data of a reliability study.

Methods: So far 35 (out of 48) hospitals are enrolled in the study and answered a short questionnaire aimed to disentangle differences in the interpretation of the measurement instructions made by the hospital. Further quantification was provided by differences in indicator scores (numerator/denominator) obtained by recalculating (RC) the data of the indicator “% of patients that are operated within 28 days after date of PA-report” in three ways: RC1 = Date of operation – Date of patient on operation waiting list; RC2 = Date of operation – (Date of histology performed + 7 days); RC3 = Date of operation – Date of histology report. These scores were compared with indicator scores that are publicly available through Zichtbare Zorg.

Results: The results of one hospital revealed objective differences in the decisions made during the data abstraction: RC1 = 81/117(90%); RC2 = 107/129(83%); RC3 = 80/129(62%). The indicator scores that hospitals uploaded in 2009 (data of 2008 N = 64) have the following characteristics: mean = 89%; SD = 9.4%. This means that the RC3 score can almost be considered an outlier (lower bound = 60%) whereas the RC1 score is above average.

Conclusions: This case already indicates the impact of differences in calculation methods as is shown by the large difference between the lowest score (almost outlier) and the highest score. Further insight will be provided by testing the significance of the

observed differences, incorporating data of the other nine hospitals.

Poster-presentatie 5

De invloed van economische omgevingsdeterminanten op de groenten- en fruitconsumptie van basisschoolkinderen

W.J.C. van Ansem, C.T.M. Schrijvers, D. van de Mheen

IVO Instituut voor onderzoek naar leefwijzen en verslaving, Rotterdam

e-mail: vanansem@ivo.nl

Achtergrond/doelstelling: Overgewicht bij kinderen is een groeiend probleem, ondanks de vele interventies die zijn ontwikkeld en geïmplementeerd. Eén van de belangrijkste factoren die bijdragen aan het ontstaan van overgewicht is een inadequate voedingsinname. Nederlandse kinderen blijken te weinig groenten en fruit te eten en de inname van verzadigde vetten is te hoog. Er is de laatste jaren steeds meer aandacht voor de invloed van de omgeving op het voedingsgedrag. Onderzoek naar deze invloed bij kinderen is echter schaars. Centraal in deze studie staat de invloed van prijs, kwaliteit en aanbod van groenten en fruit in winkels op de groenten- en fruitconsumptie van basisschoolkinderen.

Methode: Voor deze studie zijn gegevens gebruikt van de derde meting van het INPACT-onderzoek (najaar 2010). INPACT (IVO Nutrition Physical Activity Cohort) is een 4-jarige longitudinale studie onder 1942 kinderen en hun ouders met als doel het onderzoeken van omgevingsfactoren die het voedings- en beweeggedrag van basisschoolkinderen beïnvloeden. Lengte en gewicht zijn zowel bij kinderen (objectief op scholen) als bij de ouders (zelfrapportage) gemeten. Via oudervragenlijsten zijn het voedingsgedrag van zowel kind als ouder en prijs, kwaliteit en aanbod van groenten en fruit in winkels gemeten. Eveneens is een aantal achtergrondvariabelen gemeten zoals geslacht, SES, urbanisatiegraad, lengte en gewicht van de ouders. In de analyses wordt gecorrigeerd voor confounders en wordt gekeken naar effectmodificatie.

Resultaten: De dataverzameling van dit onderzoek is onlangs afgerond. Momenteel worden de resultaten geanalyseerd. De onderzoekspopulatie bestond uit 1782 kinderen. De response bij de kinderen is ruim 90% en de response op de oudervragenlijst is 75%. Resultaten over de relatie tussen prijs, kwaliteit en aanbod van groenten en fruit enerzijds en groenten en fruitconsumptie van kinderen anderzijds worden gepresenteerd.

Conclusie/aanbevelingen: Kennis uit deze studie kan gebruikt worden door beleidsmakers en bij interventieontwikkeling. Specifieke aanbevelingen voor beleid, interventieontwikkeling en vervolgonderzoek worden in de presentatie gegeven.

Poster-presentatie 6

De rol van Community Health Workers in gezondheidsgedragsverandering bij niet-westerse immigrantengroepen: een systematische review

J. Ben Meftah¹, M.R. Crone¹, S. van Dijk¹, W.A. Gebhardt², B.J.C. Middelkoop¹

¹Leids Universitair Medisch Centrum, Leiden

²Universiteit Leiden, Leiden

e-mail: j.ben_meftah@lumc.nl